

AIDAS

BRAZILIJOS

- JORNAL - LITUANO - ECHO -

Nepartinis Lietuviu Laikraštis

Semanario Litvano Independente

Konstantas Uckus
LEDEJAS

Atskiras Numeris \$300

S. Paulo, R. da Mooca,
1721
T telefonas 3-2056

Nepartinis Lietuviu Laikraštis

Semanario Litvano Independente

José Leite de Salles
Redactor-Chefe

S. Paulo, Rua da
Mooca, 1721

Telefonas 3-2056

XI Ane - metal

Brazilija - São Paulo 1940 m. Liepos - Juho 13 d. 2523862 Nr. 28 (538)

Lietuvoje Paskelbti Atstovu Rinkimai I Seima

LIETUVOS SEIMO RINKIMAI TURI IVYKTI RYTOJ.

LIETUVOS KARIUOMENE SAUKIA „TEGYVUOJA SOVIETAJ LIETUVOJE“. IR SVEIKINA STALINA. RINKIMAI LATVIJOJO IR ESTIJOJE - KARO IR KITOS NAUJIENOS.

ir Italija atidėjo savo reikalavimus statyti Rumunijai dėl Transilvanijos.

Sudegė Jurbarko Miestas

SUDEGĖ JURBARKO MIESTAS

Sia savaitę Jurbarko mieste, netoli Vokietijos sienos, kilo labai didelis gaisras ir sunaikino beveik visą miestą. Gaisras palietė trys ketvirtdalius miesto. Tokiu būdu Jurbarkas liko beveik sunaikintas. Gaisras kilo viename maluno ir dėl sausros ir giedro oro, ugnis labai greitai išsiplėtė.

LIETUVA BUS NEPRIKLAUSOMA IRLANDIJA GALI BUTI PIRMAUSIA UZIMTA

Iš Lietuvos gautos telegramos sako, kad Lietuva busianti nepriklausoma respublika tik joje bus pravesta didelių reformų. Tačiau kai kurie laikraščiai paduoda žinių iš kitų šaltinių, kad Lietuva formaliai bus paskelbta Sovietų Sąjungos dalimi liepos 20 dieną. Štai galėsime greitai patirti.

Irlandijos salos, kurios yra prie pat Anglijos, gali būti pirmiausia okupuotos vokiečių. Nors Irlandijos vyriausybė pasisakė busianti neutrali, tačiau šio neutraluma jai reikės atsisakyti. Užėmus vokiečiams Irlandija, tada padidės pavojus ir Anglijai. To anglai labai bijo.

DIDELI MUSIAI VIDURZEMIO JUROJE

Sia savaitę Viduržemio juroje ivyko labai smulkus mušiai tarp Italijos ir Anglijos karo laivų. Iš Londono pranešama, kad šiuose mušiuose Italija labai smarkiai nukentėjo. Cia nuskandinta italų laivai, numušti keli lėktuvai. Anglų laivas „Hood“ taip pat nukentėjo.

LONDONAS. Norvegijos karalius Haakonas yra pabėgęs iš Norvegijos, kaip tia pradėjo seimininkauti vokiečiai. Dabar reikalauja, kad karalius atsisakytų sofo. Karalius Haakonas atsisakė tai daryti.

DIDELIS BADAS LAUKIA EUROPOS

Europos laukia labai didelis badas, kuris prasidės ateinančių žiemą. Maisto trukumas yra toks didelis šiose šalyse, kurios paliestos karo, kad žiemai jokia maisto išteklių nėra. Ypačiai tai pajus Vokietija ir Prancuzija.

ARGENTINOS NEPRIKLAUSOMYBE

Liepos 9 dieną Argentinos respublika šventė savo nepriklausomybės šventę.

SAUKIAMI IDENTIFIKUOTIS

Saukiami identifikuoti sveltinai, kurie turi numerius:

LIEPOS

13 d. nuo	57.751 iki	57.850,
15 d. nuo	57.851 iki	57.950,
16 d. nuo	57.951 iki	58.050,
17 d. nuo	58.151 iki	58.150,
18 d. nuo	58.151 iki	58.250,
19 d. nuo	58.251 iki	58.350,
20 d. nuo	58.351 iki	58.450,

LIETUVOS KARIUOMENE REIKALAUJA SOVIETU TVARKOS LIETUVOJE

Pereita sekmadieni Lietuvoje buvo milžiniškos Lietuvos kariuomenės ir žmonių demonstracijos, kuriose dalyvavo taip pat ir raudonoji armija. Lietuvos demonstrantai nešė Stalino ir Molotovo paveikslus ir šaukė: „Tegyvuoją trylikta Sovietų Respublika!“ Tas reiškia, kad Lietuvos kariuomenė reikalauja prisijungimo prie Sovietų ir sovietų tvarkos įvedimo. Po demonstracijų susirinkusieji pasiuntė sveikinimo telegramas Stalinui ir Molotovui. Po seimo rinkimų greitai paaiškės tikras Lietuvos veidas ir tolimesnė santvarka.

MOLDAVIJA YRA TRYLIKTOJI SOVIETU RESPUBLIKA.

Pereito sekmadienio Lietuvos kariuomenės demonstracijose, demonstrantai sveikino Lietuvą kaip trylikta Sovietų Respubliką. Tačiau, kaip matosi, Lietuvoje pasivėlino ir gali likti keturioliktoji respublika. Nes oficialiai paskelbtas tryliktojo Sovietų Respublika Moldavijos kraštas prie kurio prijungta tapo iš Rumunijos palaimoji Besarabija ir Bukovina.

SEIMO RINKIMAI KITOSE PABALTIO KRASTUOSE

Ne tik Lietuvoje, bet ir visose Pabaltijo kraštuose ivyksta seimo rinkimai. Latvijoje ivyks rinkimai liepos 15 dieną, Estijoje liepos 16 d. Visur, kaip radio praneša, rinkimų kompanijoje propaganda daugiausia varoma už komunistų kandidatus.

PRANCUZIJA PAVERSTA TOTALITARINE VALSTYBE

Prancuzijoje priimta nauja konstitucija ir krašto santvarka totalitarine. Vyriausiuoju krašto valdovu yra buvęs ministeris pirminkas Petain. Buvęs respublikos prezidentas Lebrun greitai tada pasitraukti iš prezidento vietos. Cia viską diktuoja Hitleris.

MASKVA REIKALAUJA DARDANE LIU

Tarp Rusijos ir Turkijos eina pasitarimai. Pranešimai sako, kad Rusija iteikė Turkijai ultimatumą, pripažinti rusams kontrole Dardanelių. Spėjama, kad šios abi valstybės susitarė ir rusai bus patenkinti.

PABALTIO VALSTYBIU IKORPORAVIMAS PRIE RUSIJOS

Iš Stokholmo pranešama, kad patirtomis Rygoje žiniomis, tikrai, esą, Pabaltijo respublikos busiantios prijungtos prie Sovietų Sąjungos ir tai net greitai, tuojaus, kaip tik tuose kraštuose ivyks rinkimai. Neveliausia, esą, tas ivyks 20 liepos.

MEKSIKA. Pereitę sekmadieni Meksikoje buvo prezidento rinkimai. Rinkimų metu ivyko susirėmimų ir virš 30 žmonių buvo užmušta.

HAVANA. Iš visų Amerikos valstybių vyksta atstovai i Havanos konferencija.

LONDONAS. I Anglija bėga kai kurie Ispanijos poliitikai, buvusieji respublikonai ir vedę karą su gen. Franku. Pabėgėlių tarpe yra buvęs prezidentas Zamora, Companys ir Caballero.

VIENOS DIENOS BOMBARDAVIMO AUKOS

Birželio 5 d. vokiečių lėktuvai užpuolė prancuzų miestą Rennes ir ji be paliovos bombardavo ištisą dieną. Per dieną vokiečiai išžudė 4.200 žmonių.

LONDONAS. Liepos 11 d. vokiečiai smarkiai bombardavo Anglija. Anglų patrankos numušė 12 vokiečių lėktuvų. Vokietija nuo 18 birželio neteko savo 73 karo lėktuvų.

BUKARESTAS. Rumunija, Voldeijos ir Italijos patariama, pasitraukė iš Tautų Sąjungos. Vengrija pasitarusi su Vokietija

S. m. liepos m. 13 d. L. M. M. R. "Rytas" Luzo Brazileiro salėje, Rua da Graça 608, rengia

Viesa Vakara

Bus suvaidinta 3-čia žartų S. Paulyje 4 veiksmų drama "Vergijos Griuvėsiuose"

Kurioje valduojamas Lietuvos kaimiečių gyvenimas didžioje karo išvakarėse dia matome šurpius valdus fanatizmą, motina atsideda savo sunaus ir atsiduoda ji į visų oaro armiją. Tikrai šaudinamos scenos. Vaidina geriausi Ratelle "Ryto" menininkai. Nepraieškite šios progos Pamatykite šią drama.

Pradžia 8 val. vak. Po vaidinimu šokiai iki 4 v. ryto

Rengėjai.

Minėsime Išeivių Diena

B. L. O. Centras, kaip ir kitais metais, taip ir šiais rengia milžiniška ISEIVIŲ DIENOS svente Liepos 21 d. 2 val. popiet Rua da Graça, 608 Dalyvakite visi.

IEJIMAS VELTUI!

Kas Girdėti Naujoje Lietuvoje.

IDOMAUJASI LIETUVIAI LIETUVOS ATEITIMI

Po penkiolikto birželio įvykių Lietuvoje, po to, kai pirmutinis ir „amžinas“ prezidentas, daugiau gelbėdamas savo kailį, negu kraštą, pabėgo iš Lietuvos, kiekvienas lietuvis gyvenantis užsienyje idomaujasi tuo, kaip toliau gyvens Lietuva, kaip ji tvarkysis, kokia jos bus ateitis. Tai natūralu, nes kiekvienam rūpi savas kraštas, savą žmonės. Dėl to dabar, mes, lietuviai, ne tiek interesuojamės vykstančiu Europoje karu, ne tiek teiraujamės apie kariujančių valstybių laimėjimus bei pralaimėjimus, kiek gaudome žinias iš Lietuvos ir jas komentuojame. Žinoma, komentarami bei pranašavimais čia nieko nereikia, tačiau, jau pats mūsų ryšys su Lietuva verčia mus kiekvieną apie tai galvoti. Redakcija, kiek galėdama, stengiasi tas žinias, gautas radio bangomis, ar telegramų agentūrų pranešimais, perduoti savo skaitytojams taip, kaip yra, be tolimesnių išvadų.

KOKIA DABAR LIETUVOS VYRIAUSYBĖ

Dabartinė Lietuvos vyriausybė, kaip patirta, sudaryta paskirp asmenų neatstovaujančių nei vienai kokiai politinei partijai. Dabartinis premjeras ir laikinai einas prezidento pareigas Justas Paleckis yra žurnalistas, dirbęs koki laiką prie „Lietuvos Žinių“ ir dalyvavęs jaunimo Sąjungoje. Jis nepriklausė jokiai partijai dar ir tada, kaip Lietuvoje partijos veikė. Užsienį reikalų ministras ir vice-premjeras Vincas Krėvė Mickėvičius — mokslo žmogus, jokiai partijai nepriklausęs anksčiau. Panašiai yra ir su kitais vyriausybės nariais. Tačiau jie visi atstovauja pažangiajai visuomenės daliai. Tai gi, Lietuvos vyriausybė yra kairiųjų parinktų žmonių neatstovaujančių jokioms partijoms.

PASKELBTI SEIMO RINKIMAI

Nuo pirmo liepos tapo forma-

liai pakeistas seimas. Prezidento pareigas einas Paleckis pasirašė dekretą, kuriuo paskelbiami nauji Lietuvos seimo rinkimai, paskiriama vyriausioji seimo rinkimo komisija, sudaro taip pat ne partijos, o paskiri asmenys. Nes dabar Lietuvoje dar neveikia jokia partija, išskyrus komunistų, kuri pradėjo veikti nuo birželio mėn. 28 dienos. Rinkimai i Lietuvos seimą turi įvykti liepos mėn. 14 dieną.

LIETUVOS KARIUOMENES DEMONSTRACIJOS.

Pereitą sekmadienį Kaune, sporto stadione įvyko didelės iškilinės: Lietuvos kariuomenės susitikimas su raudonąja armija. Tai buvo milijoniškos demonstracijos ne tik kariuomenės, bet ir civilijų gyventojų. Šiose demonstracijose buvo nešami plakatai su užrašais: Stalino, Molotovo, ir Vorosilovo paveikslai. Lietuvos kariuomenė susitikusi su raudonąja armija, šaukė: „Tegyvuoja tryliktoji Socialistinė Sovietų Respublika!“ ir pni demonstrantus prakalbėjo ne tik lietuviai delegatai, bet ir Maskvos atstovas Lietuvai, kuris pareiškė, kad Lietuvos gyventojai, neatšvelgiant tikybus ir politinių išitikinimų, visi turi bendrai dirbti didelėms Lietuvos busimoms reformoms.

KOKIA LIETUVOJE BUS SANTVARKA

Dabartinė Lietuvos vyriausybė yra tik perimamas punktas i tolimesnes reformas. Lietuvos santvarka paaiškės, kaip bus išrinktas seimas, ką susirinkę atstovai pasakys, taip turės ir būti. Taip kad šiandien nieko dar negalima spręsti, kaip atrodys Lietuva. Tačiau galima numatyti i kokia puse krypta Lietuvos kariuomenė ir kokioms reformoms skatinami Lietuvos gyventojai.

Sukciavimas Sachmatu Turnyre.

Ne seniai, Sporto S-ga „Lietuviai“ valdyba buvo suorganizuavusi sachmatu turnyrą, i kuri susirinko buvo apie penkiolika žaidėjų. Turnyras suorganizuotas ta tikslu nustatyti Lietuvos Kolonijos sachmau meistrą ir vi sus koki susikirti vietomis. Inicijatyva ir tikslas geras, jei tik jame nebū pasirinkto nesąžiningumu. Bet, kaip matysime, be to nepasieks.

Pradžioje turnyras tęsėsi sąžiningai, bet jam einant priedu, atsirado nežarnaautos garbės troškėnu — iškilni pirmas vietas. Baigiantis lošimui, vedėjai pastebėjo, kad gali nepatekti i pirmas vietas. O noras būti čempionais — didelis. Na, vedėjai ir sugalvojo apsilenkinti taisyklės ir lošimą užbaigti savo naudai. Jie, nepasikeičiantys po spauda ir nepranešę žaidėjams turnyrą saugaliai užbaigė.

Kadangi turnyro terminas nebuvo nustatytas tai tuo pasinaudodami, prisirašė daugelį žaidėjų, dar nebaigusiu lošti, tačiau, ir pasikeičiantis čempionais, nustumdami i žemesnes vietas daug geresnius sachmatu žinokus, negu jie, „čempionai“. Charakteringa yra pažymėti ir tai, kad S. Jurevicius ir Vasilius kas antrame r'e S. Bakšijū buvo pralošę, tačiau šiame išvykus

mišči, „čempionai“ panaikino pralošus nulių ir prisirašė sau po tašką.

Kadangi pasielgia labai negražiai ir nesąžiningai — ne leido visiems žaidėjams galutinai baigti turnyrą — tai at, kaip turnyro dalyvis, protestu ju ir skaitau ši turnyrą baigtą neteisėtai, paskelbtus rezultatus neteisėtus, ir neturinti jokios teisės vadinti Kolonijos vardu. Taip pat reikėtų nusišaukti mano pavarde iš to sąrašo, o taip pat panaikinti visus mano taškus, nes jokie tašku veiltui niekam nedaiktų ir veiltui iš nieko nereikalau. Aš siekiu pelnytus taškus sachmatu leno o e, n atsižvelgiant, kuri vieta man tektu. Šiuo atveju, kad „čempionai“ prisirašė nepelnytų taškų, tai tuo patys pasakoto pereitame „Lietuvos“ numerio sachmau skyriuje. N tik aš, bet ir kiti sachmatininkai protestavo patyre šio turnyro vedėju nesąžiningumą. Nors šio turnyro glošėju buvo p. Konsulas Polšaitis, bet manau, kad tie „čempionai“, kurių vienas iš ju yra vedėju, pasiegtė be p. Konsulo žinios. Todėl, reikia manyti, kad i tai atkreips dėmesį ir p. Konsulas.

Ne tolimoje ateityje sachmatu turnyrą suorganizuoti bus pa-

Prieš visus Europos ivykius, Rumunija taikėsi prie Vakarų Europos valstybių — Anglijos ir Prancūzijos. Nuo totalitariu valstybių kaip Vokietijos ir Italijos Rumunija buvo nusi sukusi. Bet kaip tik Sovietu Rusija įteikė Rumunijai ultimatumą ir pareikalavo gražinti rusams Besarabiją ir šaurinę Bukoviną, Rumunijos karalius tuojaus prašė pagalbos Italijos ir Vokietijos. Net asmeniškai buvo nuvykęs pas Mussolini. Bet tos pagalbos nesulaukė. Vokietiai ir italai atsisakė, pareiškėdami, tai, kad Rumunija pirma glaudėsi prie Anglijos ir Prancūzijos, tai dabar, pavojais valandoje, tegul, girdi jos ir užaria. Na, o Prancūzija jau kaip ir neegzistuoja savarankiška, o Anglija turi darbo su vokiečiais. Taip ir neliko kas rumunus užtoja. Hitleris esą yra pareiškęs rumunams, kad Besarabiją Rumunija turi užimti laikinai rusams. Vadinas, tas reikalavimas bus paremtas vokiečių ginklais. Jei taip, tai galimas labai didelis karo pavojus Balkanuose. Jei tik rumunai pareikš kokiu pretenziu prie Rusijos o juos remis vokiečiai, ašau, kad be ginklo nebeapsieis. Ir tokiu būdu rusai turės susitikti su vo-

Rumunija po vokiečių Protektoratu.

riausybė pradėjo savo politiką sukti kita kryptimi — i Romos — Berlyno ašį.

Rumunijoje pereitą savaitę persiorganizavo vyriausybė, kuri sudaryta grynai palanki vokiečiams ir italams. Vengrijos politiniuose sluoksniuose aiškinama (tas pasikeičimas ta prasme, kad rumunu griežtas pasisukimas i Romos-Berlyno ašį yra lyg prašymas, kad Vokietija pasiimtu savo protektoratą Rumunija, ją saugotu ir padėu atgauti iš Rusu užleistą žemes. Paskutinėmis dienomis jau kalbama, kad Rumunija greičiu laiku pareikalautanti Rusijos atiduoti jai užimtas žemes. Vadinas, tas reikalavimas bus paremtas vokiečių ginklais. Jei taip, tai galimas labai didelis karo pavojus Balkanuose. Jei tik rumunai pareikš kokiu pretenziu prie Rusijos o juos remis vokiečiai, ašau, kad be ginklo nebeapsieis. Ir tokiu būdu rusai turės susitikti su vo-

kiečių ginklais.

Kodėl Vokietijai taip rūpi Rumunija? Kokija ji gali turėti nauda iš šio krašto. Amerikos laikraštis „New York Times“ pabrėžia da skaitlinėmis, kokia nauda rėjo vokiečiai pirma, kada Besarabija, valdė rumunai, ir ko dabar vokiečiai neteko. Amerikos laikraštis sako, kad vokiečiai, rusams okupavus Besarabiją, apturėjo milijoniškus nuostolius. Esa Vokietija yra užpildusi iš Rumunijos kauriur. liaviu ir sumokėjusi turį iš kalnų už tas prekes. Bet dabar rumunai negali tu prekiu pristatyti, nes su Besarabijos netekimu Rumunija prarado ir tai, ką tu rėjo pardavusi vokiečiams. Tai gi, Vokietijai labai didelis interesas, kad rumunija vėl atgautu Besarabiją. Ir dėl to, gal būt Vokietija pasiims globoti Rumunija, kad vėliau galėtu per ją suvesti i sąsakijas ir su Sovietu Rusija.

Paslaptinga sodyba Meksikos giriose

Prieš kiek laiko Meksikoje buvo susektas keistas reiškinys.

Pietu Meksikoje įvyko žemės drebėjimas, ir po to i Oračo miestą prisirinko daugybė pabėgėlių. Tarp ju buvo dvi indėnų šeimoms, kurios visiems krito i akis nes visi ju nariai buvo akli. Vienas to miesto akiu gydytojas, žinomas tos srities specialistas, susidomėjo tušėmu akumo priežastimi ir besiteiraudamas didžiai nustebė, kai jam pasakė, kad Pietu Meksikoje yra išisa sodyba, kurios visi gyventojai indėnai — yra akli. Ir tai akli ne tik dabartinės kartos žmonės, bet buvo neregiai ir ju tėvai, ir bočiai kiek tik atmenama.

Tas gydytojas apie tai pranešė vienam universitetui. Tuoj buvo sudaryta komisija tam nuostabiam reiškinii įaiškinti. Komisijos narius i ta vietovę apsiėmė nuvesti tu dvieju seimū nariai. Mokytojie profesoriai nepaprastai stebėjosi, kad ju aklieji vadovai stačiai netikėtinaj vikriai ir nepasiklysdami juos vedė pajniais tankiu Meksikos giriu takais. Pagaliau prasiskverbe pro tankynes, Tūpės kaimą, kuriame gyvena Lakandono giminingai.

Mokslininkai pateko i tam išsyk tarėsi patekti i nenormaliu žmonių gyvenamą vietovę; čia žmonės gyveno, vaikšiojo ir dirbo, pažūrė i normaliai kaip ir visi svokči žmonės. Tačiau iš artiau pasitūrėjus tuoj paaiškėjo visas padėties liudnumas: platiose kaimo gatvėse žaidė vaikai, kuriu akuciu lėlytės buvo visiškai pabalusios: jie buvo akli ir tik rankuėmis apsigraibydami stypčiojo gatvėse. Girios skynime aria ūkininkas — ir artojas ir jo jungo jautiai akli. Keleivius užpuolė lodami šunės. Aklos moterys, pri slenkėsiuose sėdėdamos, nér puikius norinius. Visame kaime tebuvo tik du neakli kūdikiai.

vesta kuriai nors rimtesniam organizacijai, kuri sugrėbtų tai prvešti tinkamai ir sąžiningai

Elzys Braukauskas

Moksinink i vėliau pasakojo jog iš artiau pasitūrė i Tūpės kaimo gyventojai atrodo kaip šmėklos. Labai klaidai atrodo ju akys, šbajusos ir balz ganos. Prof. sorias ėmėsi tyrinėti, kokija gali bū i tokio gausaus akumo priežastis, be ti sloginui pri žiesiu jems ni kaip ne pasisekė susekti. Jie tik tiek nu stasė, kad tas akumas nėra lim pamas, nes komiios nariai ir

ju pag lbin n'ai Tūpėe istbuvo kelis mėnesius ir né vienas ašis mis nestūsirogo. Pagaliau, molai lininkai prapažino, kad tas akumas bus, greičiausiai, dėl i sigimimo. Lakandono indėnais novėje yra buve aukšos kultūros, bet nevaringas gyvenimas ir paleis. uvy:š jems to atėmė regėjimą.

Is „L. B.“

JUOZAS BALTUSIS.

Kai Baigiasi Duona

Ištrauka iš romano „Parduotos Vasaros“

(Galas).

— Vilnu negalėsiu. Juk sakau: nesiveda man avys. O čia dar merga kelis svarus išsėkė. Bernui reikės milo eilute siuti. Iš ko bepriteksi. Baikim jau ant avių.

— Kas iš tu avių? — vėl ginčijosi tėvas. — Kad nors kvietis, ar mješ...

— Miežu aš nesėju: žemė per slėna, o kvietys — gaspadarystes pavilgas.

Visi nulyta. Ukinkas dairosi kepurės. Tėvas skubiai žvilgtelė i motiną. Jos akys žvilga ašaros. Linkteri. Nusisuka.

— Tėbūnie jusu žodžiū... — kurčiai sako tėvas.

— Senai taip reikėjo! — pagyvėja ūkininkas. — Pirmamečiai pūru neima.

Nusidirbusi motinos ranka glosto mano galvą, nuslysia pakaušiu, pasjekia peti ir lėta tapnoja ji. Jautiu kaip gale gerklės istringa keirtas sprangus kamuoliys. Sirdis smarkiai muša.

— Žiurėk, sūneli, — snibda ji, — mokė gyventi ten, taip svetimu... Būk mažesnis ir už aguonos grūdėli... Tylėk prieš visus... Ar šauksiu mažiau išėbsi, ar i kuprą būsi suduotas, vi stiek tylėk... Paraudok sau vienas ir tylėk.

Ji pervilkė mane svariais apatiniais.

— Kai gausi gaspadorškus, situos susuk kežlėlin ir aprišk virvute. Turėsi kuo gristi i

rudeni... — Gerai, mama. Suteškojo minkstus, senes dr obės, auus. Pasilenkė apauu mane, ir aš pajutau ant koki karštas jos asaras.

— Ar baigsit jūs ten? — suriko tėvas, nekantraudamas, nors jo balsė visškai nebebuvo to kietumo, kuris seniau skambėdavo. — Žmogus gi laukpal Sejminkas išėjo lauk ir pa vaziavo arki, o grįždamas juo sė didžiulius siltus kailinius.

— Susupkite, — pasakė. Atsisveikines su broliais ir seserimis, pabušuotas motinos ir — nuostabus dalykas! — tėvo ir tik tik nepravirkės, sėdu pagaliau i roges. Motina ėjo iki pat kiemo vartu paskul ve žimą ir pripuldama vis kambė gumia kojas. Tėvas stovėjo vje nplaukis ir aš mačiau, kaip val tis rašo mėlynės jo veide.

— Sudiev, — šmaukstėloje Sejminkas botagu. Su ponu Dievu, su ponu Dievu... — kartojo motina, — i mingai grįži... Atsisukes dar matau juos te bestovintjus prie sumegusios p rkaitės slenkščio. Jie stovity lūs ir vje žuri pridurmu i naitijestancias musu rogiu pravėžas, kurios ilgėja ir ilgėja. Jie darosi mažesni. Aš noriu pakelti ranką, susukti jiems. Bet paragintas, arklys pasuka i kelelio vingi, išvažiuojam i lauką, ir jle pradingsta iš akiu. Aš tyliai pravirkstu

pro
ler
me
ica
mo
ca
ton
de
sur
pol
que
acc
de
hu
de
—
nos
edi
em
ra,
lis
do
—
san
dun
de
out.
das
ra
das
dos
mer
ges
det
ran
tas,
sen
ple
cior
um
o al
rug
A
sun
pro
so
nos
tuai
ria
das

Palavra de Ordem

Djante do mundo atual, os profetas não podem razoavelmente ser considerados „homens do momento“. As profecias acham-se, sem dúvida, desmoralizadas. Parece que a época timbra em desmorte as cartomantes, e essa edição revista de cartomantes, que são, em sua maioria, os publicistas políticos europeus. Nada, ou quase nada, do que previram aconteceu. E típico o exemplo de Welis. Esse publicista bem humorado fez fortuna a custa de — literariamente, e verdade — „tirar as cartas“ para diagnosticar o futuro do mundo. Prédisse coisas de semear vigílias em toda a humanidade. A guerra, vista por Welis — e Welis jamais acreditou na elosão do conflito, em fins de 1939 — assumiu as funções de a. r. samento „cósmico“ (para usar dum adjetivo em voga depois de 1914). A semelhança dessa, outras profecias teceram cila-das á marcha — lenta o obscura — da humanidade. Quase todas, porém, toparam o „não“ dos fatos. E já foram cuidadosamente arquivadas. Algumas su-gestões que não conservam determinado valor prático foram formuladas, não por profetas, mas por homens de bom senso. Essas, resistem á complexidade do momento internacional, e é bem possível que um numero reduzido delas seja o abece das verdades que madurarão no mundo de amanhã.

Acordemos essas reflexões sumárias quando pensamos do presente e do futuro de nosso país. Em síntese, parece-nos que, nas circunstâncias atuais, devemos ter a necessária coragem de, desconfiando das „profecias“ europeias, pen-

sar é cuidar de nós mesmos. Desconfiar das profecias de se-reias longinquas já é grande coisa. Somos um povo, o brasileiro, de tamanha boa fé; temos certa tendência em acreditar em tudo quanto nos falem, além das fronteiras do país, que essa desconfiança já pode ser considerada um princípio de sabedoria. Mas desconfiança já pode ser considerada um princípio de sabedoria. Mas desconfiança já não basta. E preciso que o país pense e cuide de si mesmo, já que a isso o obriga o atual panorama político do mundo. Temos um grande trabalho a realizar. A cultura e a economia brasileiras acham-se ainda em fase de organização. Estruturá-las em função de rendimento compatível com nossas necessidades já não significa trabalho árduo, capaz de interessar o espirito de sacrificio e o patriotismo de várias gerações de brasileiros. Por que, assim, trocarmos essa posição realista a diante dos problemas brasileiros pela rumária valorização — e valorização puramente emotiva — de mitos e profecias tecidos em torno de problemas que só devemos conhecer na medida em que sua solução nos interessa, como povo e como nação?

Se, no mundo atual, há uma palavra de ordem para o Brasil, eila só pode ser a que recomendamos a todos nós um trabalho maior e um devotamento crescente á solução das inumeras questões brasileiras, ainda dependentes de nossa inteligência e de nossa vontade de trabalhar. Tudo o mais será suficientemente irracional para não ser levado a serio por brasileiros conscientes de si mesmos e dos destinos de seu país.

buvo prie Narviko torpeduotais: „Isplaukėme i atvirą jūrą“, pasakoja jurininkas Valionis, „buvo lygiai 4 valanda ryto. Jura tyli, oras šviesus. Stovėjau prie laivo vauro. Kairėje pusėje pamatiau kažin ką kyšant iš vandens. Kapitonas stovėjo komandos tiltelyje ir rūkė pypke.

„Mačiau periskopą“, sušukau kapitonui. Kapitonas nepalikėjo. Sako, tau akyse pasirodė. Kur šioje vietoje rasi povandeninį laivą.

„Tik po kelių minučių akyse pasipylė ugnis ir sugriaužė baltas trenksmas. Pirmaujai laivo stiebai trūkšmingai nuvirto i vandenį. Torpeda pataikė i kajiją laivo puse, prie pirmojo liuko. Ten miegojo laisva nuo tarnybos igula. Keturi vyrai per sprogimą buvo užmuši. Miegojo ir jau daugiau nebepabudo.

„Kilo aljarmas, didelė panika. Paskutini kartą sustaugė laivo sirena. Reikšnia, gelbėkitės kas begalite. Musu Oslo tuoj pakrypo ant šono. Likusieji igulos vyrai su kapitonu nuleidome gelbėjimosi valtelių susėdome. Žmonės išsumšimo nepataikė ir i valteli, kil šoko i jūrą. Vieni kitus išvejojome. Vanduo buvo labai šaltas, aplink matyti ledai.

„Emėn kuosmarkiausiai irties tolyn nuo laivo kad jis drauge neįtrauktų mus i dugną. Už kokiu 50 metrų pamatėme iš vandens šnirsiant Vokietijų povandeninį laivą. Jis musu negelbėjo ir nuplaukė savo keliais. Po aštuonių minučių musu laivas nuėjo i dugną. Kartu su laivu nuskendo ir visi musu daiktai ir rubai. Likome kaip stovime. Miegojusieji nespėjo ir apsiirengti, išgelbėjo vienmarškiniai. Aš dar spėjau iš kajutės pasigriebti dvi bombas romo. Ką gi kita gelbės jurininkas.

„Neapsakomai šalta. Šiipina mės romu, bet mažai ka pade da; kalename dantimis kaip vilkai. Iš kaž kur atsiklydus didelė banga taip smarkiai davė i musu valteli kad keli išlėkėme i jūrą. Pamanėjau kad dabar jau baigta. Bet laimingai pagriebėjau irklą ir vėl išrioglinėjau i valtį.

„Po trijų valandų klaidžiojimo juroje mus pastebėjo Angli kreiseris ir išgelbėjo. Pavalgydino, atšildė ir davė rubus, kuriais ir dabar dėviu. Paskui

Apie neesama mūsų drama.

Vietos lietuviškuose laikraščiuose buvo pasirodė apie porą karu straipsnelių, kuriuose buvo paliesama mūsų viešieji pavienimai. Rašė apie tai „Lietuvių Aidas Brazilijoje“, „Sviestas“, o taip pat ir žurnalas „Rytas“. Čia, nieko, žinoma, ypa tingo. Spaudos paskirėis yra ta, kad kelti ir judinti tą gyvumo sritį, kuri yra aploista, nurodyti jai klimo budus, priemonės ir pagaliau, naudą bei pasi sokimą. Tačiau, be pasirodėjusių poros straipsnelių, nieko daugiau nepadarė. Daugiau šis klausimas nekliamas. Airopo, kad viskas tvarkoje ir šioje srityje taip viskas gerai, kad ir geriau būtų negali. Gal taip, o gal ir ne. Ne tasai yra šio straipsnelio tikslas. Čia norima išsitariti apie mūsų dramą, kurios mes dar nelurime.

Šio straipsnelio pagrindą sudarė kaip ir lietuviškuose laikraščiuose pasirodė straipsneliai, kurie nebuvo suprasiti asmens bei grupės dalyvaujančios šiame ar kitame meno mėgėjų ratelyje ar panašioje sekcijoje, arba dar kaip kiti vadina — kolektyve.

Savo laiku „Aide“ buvo pastebėta, kad pas mus yra rengiami dažnūs viešieji vakarai, scenoje statoma kartais net ir geru veikalu, tik dėja šiuose vaidinimuose labai mažai galima matyti vaidybos meno. Au-

mus išlėkė i krantą Norvegijoje, viename mažame žveju uostelyje. Ten radome dar 56 tokius pat nelaimės draugus. Toje Norvegijos vietoje šeminiu kave Anglai. Lydijmi Anglu pasaugos palraukėme Svedijos pasienio link. Ejome 65 kilometrus suardytu geležinkelju, traukiniai ten bevekažinėjo. Niekad savo gyvenime nebuvau patyres tokio vargo kaip toje eklio nėje iki Svedijos. Sniego iki keliu. Visą kelionę nuolatiniams palydovais buvo šaltis ir alkis. Visi 75 žmonės stiprinomes tuo mano romu, kurio likusieji butelio puse išgėrė vienas Anglas, Jones. Pasieke Svediją gavome sotiai pavalgyti ir pasilsėti“.

torius pastebė dar ir tai, kad laikraščiai taip pat nieko nepadarė vaidintojams mėgėjams neduoda reikalingu pasabu, ne nurodo tikro kelio i vaidybos meną, o tik tenkina šabloniškom korespondencijom: „Ivyko vakaras, publikos buvo pilną salė, tvarka pavyzdingu šokiai tesėsi ligi 4 val. ryto“. O jei kartais ir būtu duotos pastabos, nurodytos didesnės vaidintojų klaidos, tai tuo atveju, vaidintojas su šia pastaba ir baigia savo vaidybos meną „karjerą“. Jis daugiau scenoje nenori pasirodyti.

Tai labai teisingai pasakyta. Rodos, prie šio nieko negalima turėti prieš, nes tai ivyksta. O, čia ir yra ta pas mus blogybė, kurią palaiko net tie, kas neprivalo į ją įkišti, o priešingai, daugiau kelti šios srities netikslumus ir aštrinti vaidintojams tokią žalingą pažūrą, o ne ją užarti.

Tačiau, „Aido“ bendradarbio iškeltą sveiką mintį atsišėpė L. M.M.R. Rytų žurnale „Rytas“ Alpis, neigiamai kuris, pradėjęs labai iš aukšto, tiesiog „apie mūsų dramą“, kurios dar mes visai nelurime, dar labiau vaidintojuose didina žalingą nuomonę apie patią vaidybą. Dar vienas nerimtas dalykas, kad Alpis „ispėja“, lyg ta burtininkė iš keru, kad šios pasibos laikomus L.M.M.R. Rytui, nes, grįdi, „Šio Paulyje tėra tik tai vien organizacija, kuri aktyviai dirba dramoms sūtyje (stet), tai L.M.M.R. Rytas“.

Apie tai nesigincysime, nors kiekvienam ašku, kad „Aide“, tilpusi, (ir visai ne recenzija kaip nori matyti Alpis), bendra pastaba apie lietuviškuosius visus pastabos parengimus, o ne apie dramą, kurios pas mus nėra, ir ne apie jokią organizaciją bei kolektyvą.

(Bus daugiau).

SKAITYKITE

IR

PLATINKITE

„AIDA“.

Lietuvis ant torpeduoto Norvegu laivo.

Kaunietis Petras Valionis, kuris prieš keletą metų klaidėjo pirmą kartą patekęs i laivą ir prasisiekė i jurininkus, per tą laiką išklaiojo laivais po ne visą pasaulį, o paskutiniu

metu buvo pastojęs vieną Norvegu 4000 tonu laivą, Oslo kuris dar prieš Norvegijos karą buvo Vokietju paskandintas, grįžęs i Lietuvą papasakojo savo pergyvenimus kaip jo laivas

Petras Cvirka

TEVAS.

Siandien aš tai atsiminai, sėdėdamas prie židinio ugnies. Buvau penk as vaitaks šeimoje. Kai aš atsiradau, menkintis ir silpnas, niekas manimi nesidžiaugė. Motina nusprendė, kad jai ir kūdikiai bus geriau, jei jis neišgyvens. Aš išgyvenu ir motina pasizadėjo, kad tai jos paskutinis, nors panašiai ji buvo sakiusi po trečio, o paskum ir po ketvirtio.

Pradedant vyresniu broliu ir baigiant manimi, visi broliai buvo lyg vienos ankštios žirniai, tik nežymiai vienas kitą prakokė ūgiu. Rytomės beveik kasmet, vienas kitą stumdami iš lo-pnio, varžydami del motinos krūties ir kikišiais balsas reikalaudami savo tejsiu. Motina, nuolat sunki, patį apie savo tokią būklę sakydavo: „Vienas po kaku, antras po širdimi“.

Kai sulaukiau trejejo metų, lygiai tą patį dieną mano tė-

vą, mažūno darbininką, du mituoti vyrai parnešė negyvą. Ji pagriebė šeštarnės ir visą pusvalandį blaškė, kol sulaužė ranku ir krutinės kaulus.

Tas ivykis giliai išbrėžė i mano samone, anksli ją pažadines iš kūdikystės sapnu. Atsimenu, kad tėvą, visą krūviną ilgai motina laikė savo glėbyje ir jos verksmas panašus i vien nepasibaigiantį i-ti buvo girdėt kitame gatvės gale.

Visi keturi broliai, pamatę mėsia tėvą, išsislapsė, ir ju apulngas raudojimas atsišėpė iš lauko. Greitai namas prigūžėjo kaimynu, o tarp ju atsirado ir dėlė Motiejus, su viena balta akimi, kuris mėgdavo uostyti tabaką ir už ausu kilnoti vaikuts, vadinamas tai „zuiklio gira“.

Vakare tėvą jie paguldė vidury asloje, ant dviejų lentu, nuo galvos iki keliu uždengė drobu-

le. Naujai atėjusios moterys ret kartais prisidarindavo prie gu linčio, kilsteldavo drobulės kraštą, pažūrėdavo ir vėl atsitraukdavo. Paskum jos tarp savęs kalbėjosi, kad negalima atskirti kur veidas, kur rankos... Tą kartą žmonės buvo visi kitoki, negu paprastai: jie nerūkavo, tarp savęs kalbėjosi ty liai, paslaptinai. Barzduotasis ratiuis, kuris, būdamas girtas, visuomet po langais šaukdavo „ka-ka-riekū“, stovėjo prie duru ir, baugiai mirktydamas abiejomis rankomis maigė kepure.

Visa nakti buvo pilna svedu, degė žvakės, giedojo. Tvan-kijame kambaryje dvelkė vaiku Motina daugiau nevaliojo. Ji tu-pjo asloje, prie pašarvotojo ko-ju, tarp dviejų kaimynų, baltu-tė, gražiai susisukavusi ir lū-gavo galva, tartum migdydamosi.

Kitą rytą tėvą idėjo i grabą ir keli vyrai, ji pakole išnėsė i dėdės Motiejaus vežimą. Gat-vėj jau lūkuriaivo žmonės, susimete i būrį. Vienas malumo darbininku, vakar atnešusitė

vą, mosuodamas rankomis pasakojo: — Jei būtų kiek anksčiau atbėgęs... Na, kas galėjo žinoti Kai sustabdėm girtas, ištraukėm — dar krutėjo. O kad būtų padėjaves, ar aiktelėjes — ne sykio... — Priešė kankinio vainika, varguolis, ir lengva jam, — atsiduso moterįskė, — o kaip sutais pipirais dabar be jo, tai motinaj? Mes vaikai, apsedom grabą iš šonu, pora vėliauninku su kamzomis stoji priekyje. Dėdė Motiejus tymptelėjo vadžias ir vežimai pasijudino. — Diena buvo skajisti, sviesi. Tirštai suzydusios vyšnios, sakytum taip pat isvilkusios i baltas kamžas, tesėsi visa ilgą miestuko gatve, kažkur kelio gale susiliedamos i vieną didelį, balą debesį, iš kurio kyšojo tik drėgnj ir žvilgą nuo ryto rasos namu stogai. — Iš bažnytios visi palraukė ka-pinju pusėn. Greitai procesija išklydo i atviras kalvas. Varpobalsas kaskart tolos lipnėjo prasmegdamas begalinėje lau-

ku platybėje. Saulė kilo vis aukštyne ir aukštyne. Daugelis palydintu ūjo vienplaukiai, braukdami rasojančias kaktas. Kapinėse visus priglaudė ūk smingit medžiai. Ant ką tik su-pilto geltono smėlio kupsto, — prie kurio arlėjo grabas, bruoldamasis i nusvirusiu beržu šakas, buvo numestas kalzieno švarkas. Iš žemės išlindo traudusi vyro galva, o netrukus ir visai jis išsikabino, svėdes kas-tuvą. Iš visų pusių, lyg kokią rečą naujieną, žmonės apstojė šviejai išraustą duobe.

Visiems suklypus, kunigas, užskėjęs keurkampe kepure, ne suprantamais žodžiais, lyg sau po nosimi, iš knygos atskaite maldą, pašlakšė duobe, ir grabas, palaikomas rankšluostu, lė-tai emė lejtis. Pirmajam nuber-to smėlio župsnui dusliai su-bildėjus, dėdė Motiejus prive-dė mus ir pamokė, kaip reikia atsisiveikinti su tėvu, kuris niekad daugiau nesugrįž. Kaip ir broliai, aš paėmiau smėlio už-sižūrėjęs i želsmingą dirban-tius kastuvus, kurie vis pylė ir pylė i duobe. (B. d.)

Lietuvos Naujienos

ITARE ZYDA «PAPIOVUS KRIKS-VILKAVISKIO JUODARANKIU NEFAIYKO PASIPINIGAUTI»

«Lietuvos Zinios» praneša iš Vilniaus šitoki iyyki:

Aušros Vartų gatvėje 27 num. krautuvės savininkas Leizeris Pilauskas apie 8 val. vakare pradėjo raudonais dažais dažyti krautuvės grindis. Tų dažų nutekėjo ir ant šaligatvio. Praeiviai itarė, esą, tai zydas esąs papiovės krikščioni, kurio krautvis ir vertigsis i gatvę. Akimarka prie to leizerio krautuvės susirinko minia fanatikų, kurių Vilniuje netrūksta, ir pradėjo laužti duris. Leizeris pagaliau atidarė duris ir tuomet vislas patiškėjo, o obskurantus policija išsklaidė.

DUKŲTO APYLINKEJE STIPREJA KOOPERACIJA

Dukšto apylinkė. Zarasų apskr. kooperatiniškai užima stiprias pozicijas.

Kraštas neturtingas, žmonės labai skaitosi su pinigais, bet, nežinint to, čia veikia jau 3 kooperatyvai, i kuriuos susitelkę ukininkai.

Prekybos kooperatyvus atstovauja «Gerovė», kuri prekiauja pirmo reikalingumo prekėmis, tręšim, superlia iš ukininkų javus. Dukšto ir Turmanto geležinkelio stotyse «Maistui» gyvulius, turi armo sandėlius detalinas, skyrių Rimšeje «Kooperatyvas Gerovė» dar tik darbo pradžioje, bet jau šimtet numato paruošt. prekių už apie 500,000 litų «Koop. Gerovė» isiteigė peritų metų pabaigoj, perimdamas iš buv. lenkų kooperatyvo 1,600 litų vertės turto.

Kredito kooperaciją atstovauja Dukšto smulkaus kredito draugija, kur rupinasi padėti ukininkams paskolomis. Paskolos duodamos tik akio reikalams.

Pieno perdirbimo bėvė jau isiteigta, tačiau darbas dar nepridėtas.

Tulas laikas atgal Vilkaviškio zydas «Maša Litovičius gavo šitoki farinio laiską:

«Tmsta atnešk ant senųjų kalbikų kapinų, ten, prie tos paštūrės, kur vokiečių laidotuvių vežimas stovi, ir padėk 1,000 lit. Rasi padėtą akmenį, tai po to akmenį padėk. Jei šio isakymo nevykdysi, turėsi ant 20,000 lit. nuobalo Pinigus atnešk, šio mėn. 25 d. 5 val. vakare. Jei apie tai praneši policijai ir bandysi susėkti, žnok, kad tavo gyvybė pavojuje.»

Aišku, M. Litovičius pinigų neturė, o apie tai pranešė policijai, kuri nustatė, kad anoniminis laiskas rašytas jauno, tik 20 metų, vilkaviškietio Justino Stumbrio ranka. J. Stumbrys areštuotas, o gegužės 7 d. Marijampolės apygardos teismas, jauną J. Stumbri nubandė pusantru metų, bet kaip nepilnametui bausmę sumažino iki 1 metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

RASTAS NEGYVAS UKININKAS

Netoli nuo Girkalnio miestelio Raseinių apskr. rastas negyvas Seiminiųkų kaimo ukininkas Pranasis.

NUBAUDE ZIAURU TELGETA

Petras Jasilionis, 28 metų amžiaus, užsidėjęs juodus akinius, valcūdavo neteigi ir ejo per žmones prašydamas išmaldos. Ji vedžiojo pavainikis Vltk. Tamašauskas — 14 metų amžiaus berniukas.

Tamašauskas Jasilioniui buvęs paskolins ir 12 litų, kurių Jasilionis nenorėjęs paskui gražinti.

Nuėjęs Jasilionis su Tamašausku maudytis i Nemuną ir ten jį paskandino — istumė berniuką i gelmę. Dar akmeniu davė i galvą. Apygardos teismas Jasilioni

istisino, tardamas, kad nusikaltimeas neirodytas. Prokuroras dėl apygardos teismo sprendimo padave protestą.

Šiomis dienomis Rumai Jasilionio bylą sprendė, ji pripažino kaltu ir nubaudė 10 metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

TAURAGEJ PASIKORE PETRAS KONDRATAVICIUS

Šiomis dienomis Tauragės giraitėj buvo erastas ant medžio lakos pasikoręs buvęs policininkas Petras Kondratavičius. Jis buvo Klaipėdoj vedęs klaipėdiete, bet su žmona nesugyveno ir buvo vokiečių iš Klaipėdos išvytas.

PO PAMALDU SUSIPIAUSTE PEILIAIS.

Šlabadėlės kaime, Alėvės valsčiune, 16 gegužės buvo «mojavos» pamaldos, kurioms pasibaigus jaunimas susibarė, pradėjo maštie ir paleido peilius i darbą. Joną Simanavičių smarkiai apdaužė. Tai ve, kokia nauda iš maldų.

APDOVANOTA 314 MOTINU

Šiais metais Motinos dienos proga po 100 litų pinigais premijomis apdovanota 314 motinų, užauginusių nemažiau kaip po 10 vaikų, ir kurių nei vienas vaikas nėra miręs.

MARIAMPOLEJ NUBAUSTA. LINKS. MYBIU LAIKYTOJA

Marijampolės apygardos teismas nubaude Izabelę Bliuvenų už prostitucijos namų laikymą 2 metais sunkiųjų darbų kalėjimo.

ALYTUJE NUSISOVE NAVICKAS

Del nečinomos prielasties gegužės 18 dieną Alytuje nusisovė revolveriu mieselo gyventojas Navickas.

VILNIUJE KARO PABEGELIU NEBELIKO

«Lietuvos Zinios» rašo: Vilniuje paskelbtas pranešimas, kad antroji pabegėlių partija išvyko i vokiečių užimtas Lenkijos sritis 10 gegužės dieną. Taigi karo pabėgėlių Vilniaus krašte jau kaip ir nebeliko.

PAVOGE PINIGUS IR PALIKO SAVO DOKUMENTUS

Petras Štukaitis, Alvito valsčiaus gyventojas, šiomis dienomis buvo nuteistas 3 metams sunkiųjų darbų kalėjimo už vagyste.

Peritą žiemą Vilkaviški a ejo Cerniausienės k. pėsčiu nečinomas vyras ir paprasė užkasti. Už arba i pyragą užmo kėjęs, šidėsi prie krosnies ir pastebėjo, kai L. Cerniausienė užmokėjo vėžėjui 50 litų už ml tus, o ilkusius pinigus paslėpė spintoje. Kai kepyklos savininkė gržo iš miesto, kambary jau nebuvo nepažistamojo, tik kampe likes užmiręs as jo riutlys. Dirstelėjo i spintą — atdaryta, puolė prie pinigų — nėra.

Ryšuly policija rado lauku darbininko knygele, iš kurios nustatyta, kad nepažistamas yra Petras Štukaitis ir gyvena Cytku kaime, Alvito valsčiuje. Tardymo metu P. Štukaitis kaltu pripažino. Marijampolės apygardos teismas P. Štukai i už šią vagyste nubaudė pusantru metu sunkiųjų darbų kalėjimo. Tą patią dieną jam buvo da pridėta pusantru metu kalėjimo pavogimą dviračio Vilkaviškio geležkailio s o y. Taigi iš viso Štukaitis gavo 3 metus kartogos.

I VILNIU SUVEZDAVO PAVARGEILIUS IS VISOS LENKIJOS

Vilniuje ir jo srityje perimta daug nacionalės globos istaigų — prieglaudy ir bendrabučiams darbo ir soc. apsaugos departamentas skiria vedėjus, kai kurias soc. globos istaigas perdavė atatinka-

moms organizacijoms. Daugumą prieglaudy išlaikė Vilniaus miesto savivaldybė.

Pasirodo, kad Maišiagalos vals tiecigoje vaikų prieglaudoje buvo laikoma per 200 vaikų, atvėy iš Lenkijos gilmos: Maišiagalos prieglaude irgi išlaikydavo kaimo miesto savivaldybė. Prieglaudose esą vaikų ir senelių iš SSSR užimty Lenkijos srity. Taigi, pilietybės patikrinimo m kala: yra aktualus ir vaikų ir senelių prieglaudose.

Tais glėbojamaisiais, kurie neturi teisii i Lietuvos pilietybę, rūpinis Vidaus reikalų ministeria, o tais kurie turi teisę i Lietuvos pilietybę — atitinkamos la dary organizacijos valstybės l do ir vietos savivaldybių remimos.

DEL NEVYKUSIOS MEILĖS NUSI ZUDE MERGINA.

Prieš pat Velyku svencos la dainiu policija gavo pranešimą kad Kėdainiuos, gyvenantių savo moiną Karolina Prancišičiū 6, 25 metu amžiaus kaim baryje isgėrė neegosyto aco esencijos bonkute.

Apsinuodi usi tuojau buvo nugalbenta i Kėdainiu apskr. ties ligonine, kur netrūkus m rė. Nusizudymo priezastis — nevykusi meilė. Šios nevykios meilės finalas vietos im nems padarė slėg antio ispu

NORVEGIJOJ IR DANIOJ BUVO LIETUVOS PREKIU

Visa eič lenku atbegėliu l rėjo per Rygą išvažiuo i Svediją, tačiau dėl kilusiu karo veiksmu Skandinavijoje juolionės buvo laikinai atidėtos nes nuo balandžio 11 d. susiekimas tarp Rygos ir Sved holmo buvo sustabdytas. Tų pašu metu ivairais bazo rė kalais i Skandinavijos valst bes buvo išvažiave keijolka i tuvos pirkliu. Kai kurie iš jų buvo apsisotoje Svedijoje. I ti Norvegijoje ir Danijoje. Suga kilus karo veiksmams, apie 10 Lietuvos pirkliu pasiliko Danijoje ir Norvegijoje.

PRISIEKUSIS VERTEJAS
MIGUEL OCOUGNE
R. 15 DE NOVEMBRO, 193 sobnoloja Tel. 2-6393.
S. PAULO
Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: cart. profesional, carteira de identidade.
KALBAMA LIETUVISKAI.

Dr. A. Jazara Snėge
(Maskvos gydytojas 1914 m.)
Vidujiniu, veneriniu ir moterišku ligu specialistas, o chirurgas.
Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak. Ladeira Porto Geral, 12, salė 4 ir 5.
(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)
Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5088

LABORATORIJA — MEDICINISKAS ISTYRIMAS
(Nugarakaulio, smegenų, kraujo išapumo ir tematų) Tikras ir geras
Dr. A. KANDIAI IR M. KOGANO
Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9—11 ir nuo 3—6. Sekmadienį nuo 10—12 val. Tel. 4-0318. Kalbama rusiskai, lenkiskai ir vokiškai.

DANTU GYDYTOJAS
JOSÉ LEVKOVICH
Rua Silva Pinto 264 (antiga 46) Bom Retiro. Atsišveigdamas i sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo \$5000; plomba cidabro purceleno \$3000.
Kalbama lietuviskai, ruskai ir lenkiskai.

VOKIECIŲ FOTOGRAFIJŲ ISTAIGA
"BERNARDO"
Isteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė portretinimo, o taip pat ir su dailės.
Darbas greitas sąstingas ir pigus. Vykata įnamus fotografuoti reikals. Dar fotografuoti ir t. t.
Arthur Schamidt
Rua São Getano 447 (senas, 103-111) S. Paulo
Telefona 4-5576

LIETUVIAI, DĖMESIO!
Kiekvienas pasistenkite pažinti
SIUVYKLĄ LIETUVA
KAIZO ZEBRAUSKO
Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių mozių. Už darbą garantuojame.
Lietuvių aiškų yra daug, be SIUVYKLĄ LIETUVA tik viena.
Rua General Ozorio Nr. 161. — S. PAULO

DR. LUIS ABINADER
Gydytojas.
Gonoreja, Gydymas greitas ir be skausmo
Moteru Ligos. — eumatizmas ir Astma
Av. São João No. 578, 2º aukštas, 21 Apartamentas, Telefonas: 4-7069.
Ligonius priima nuo i ki 2 innuo 14 ligi 18, 30 val.

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškias, greitas ir tikras gydymas skilvio ir kepenų specialisto

Be operacijos

Akiuriu skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos pagydoma BE OPERACIJOS, įvairios moterų ligos gydomos ir BE OPERACIJOS, tik su inžeksionais
Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

DR. PAULO LICARDI
Medikas Operatorius Santa Casa

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val. vak. Gyv. vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444

PASTABA: Vyksta į namus bilę kurią valanda dieną, nakti.

DR. A. CANDIA

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniškas)
SIFILIS. Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7.
Sėkmė dienais nuo 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITEPETINGA, 242
3 aukštas. TELEFONAT: 4-0218

Kalba rusiskai, lenkiskai, vokiskai.

GALECKO SIUVYKLA

Siūva rūbus pagal naujausias madas iš įvairiausių medžiagų vietinių ir užsienių
Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, diplomuoto siuvėjo Galecko prižiūrimas.

TAD VISI IR SIUVASI RŪBUS GALECKO SIUVYKLOJE.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257
Tel. 4-1457

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių ligų specialistas - Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v

Rua da Graça, 248 - Telefone 5-151 - SÃO PAULO

PHARMACIA ANHAIA

Rua Anhaia, 565 (Bom Retiro) Tel. 5-3551 S. Paulo

Passerini

Farmaceutikas

Kainos pigios Duodami inzesonai

Pirmoji Lietuviska Spaustuvė ir Papelaria

Pan Americana

RUA DA MOCCA, 1721 - TELEF. 3-2056, SÃO PAULO.

Priima ir atlieka visokius spaudos darbus: Notas, Fakturas Duplikatus, Įvairiausių kartonus. Saskaitytas ir t. t. Darbas atliekamas pagal užsakytojo reiki. Be to, galima gauti visokių rašomoju reikmenų: Laiškams popieros ir krautuves. Lietuviai kreipkitės į savąją spaustuvę ir papelariją, nes lietuviams daromos didelės nuolaidos.

Darba paimame iš namu ir jį pristatome užsakytojui.

Kainos pigios. Darbas skubus ir sąžiningas

Rua da Moóca, 1721 Tel. 3-2056

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO SLIKTOS

gerai žinoma visiems lietuviams
Rua da Conceição 79-A, Fone: 4-1940 (prie pat stoties Luz) atidarė naują skyrių — autca siuvyklą, prie stoties Luz ten ir gyvenamas butas

RUA DA CONCEIÇÃO, 11

Lietuviu Jaunimui

DEMESIO!

Norėdami dėvėti gražiai pasiūtus rūbus ir pigiau negu kitur tik pas Paulo Ambrozevičių, kur darbas atliekamas sulig naujausių madų vyriškų ir moteriškų.

Lietuviai, išnaudokite laiką sėkmėdieniais ir vakarais. Užėikite ir išsiriškite, nes darbas atliekamas neblogiau kaip São Paulo centre, bet daug pigiau.

Taip pat yra gražus pasirinkimas moderniškiausių medžiagų

PAULO AMBROZEVIČIUS

R. Ciclamės, 52

V. Bella

Daržai ir Ukiai

Netoli stoties Carvalho de 508000

Araujo suburbio Central do Brasil, parduodame geriausios žemės daržams ir nedidelėms ukiams. Žeme apaugusi mišku. Yra pakankamai vandens. Žemės kaina — tik 300—400 reisų kvadratinis metras. Geri keltai ir artji esančios stotys duoda galymybės užvesti paukščių ukį, verstis daržinystėje, kito tokiu kulturu au

ginimu ir irengti poilsio namus

Sklypai nuo 10.000 metru

išimokėjimui pradant nuo

Savininkas. Cia de Agri. Imigração e Colonização.

Pardavimu Rastine: Rua José Bonifacio, 98 Tel. 2-7549

S. Paulo, Sėkmėdieniais ir šio

ktodieniais išlisa savaite ga-

lima teirautis vietoje krautuve-

je prieš Carvalho de Araujo

stoti pas ANTONIO KRISTEN

Traukiniai i stoties Norte

išeina: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10

12,14; 14,30.

Iregistruota nr. 45 iš 10

12-38 trečioje apylinkėje.

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS

JOURNAL LITUANO-BRASILIANO

XI Ano - metais São Paulo, Liepos - Julho 13 1940 Nr. 28

Kas naujo kolonijoje

BRAZILIJOS GERIAU GYVENTI, KAIP ARGENTINOJE

Šiomis dienomis i redakcija buvo užėjęs Juozas Lertau kas kurį laiką grįžęs iš Argentinos Buenos Aires. Lertau kas i gą laiką laiką gyveno Brazilijoje, bet norėjo patarti ir Argentinos gyvenimą, dėl to, prieš porą metų aplėdo Braziliją ir iškelavo Argentinon. Tenai šbavo apie pusantru metu ir vėl grįžo, kuris pasakoja, kad Brazilijoje vis dėl to geriau gyventi, negu Argentinoje, aer kitoje kurioje Pietu Amerikos valstybėje. Tas gerumas yra ta prasme, kad šia Brazilijoje daug lengviau gauti darbas. O kuomet žmogus dirbt, tai ir gyventi gali. Tuo tarpu Argentinoje su darbas yra sunkiau.

MOKYKLŲ PADETIS SUNKĖJA, REIKIA VISIEMS SUŠIRUPINTI

Ekonominiai lietuviškos mokyklos kasdien silpnėja ir, galimas daiktas, kad jos visai susilpnės ir lietuvišku mokyklų padėtis gali pasidaryti labai kritiška. Iki šiolei jas išlaikė Lietuvos S-ga Brazilijoje, bet sunkėjant laikui, aiškui, viena sąjunga ilgai mokyklas išlaikyti negalės, reikės ieškoti būdu, kad jas kaip nors išlaikyti, kad joms palengvinti egzistavimą. Juk ne juokai keturios lietuviškos mokyklos, kurias ne tik reikia prižiūrėti, bet ir algas mokytojams mokėti. Taigi, lietu-

viuvišku mokyklų reikalas labai rimtas ir jomis reikėd sursirupinti visiems. Juk jeigu lietuviškos mokyklos nms užsidarynėti, kaip jau užsidarė Par que das Nações, mokykla, tai lietuviams butu labai didelis smugis. Dėl to, ne vien Lietuviu S-ga Brazilijoje, bet visi lietuviai, visos organizacijos turi suorganizuoti jėgas ir padėti lietuviškoms mokykloms egzistuoti ir Lietuviu vaikms mokslinti ir auklėti lietuviškai. Nors sunkiaus laikus pripažįsta visi, visi dėjuoja, visi susirupina, tačiau rimto nieko negalvojama ir nedaroma, o taip sau laukama, kol galutinai jos prėis prie užsidarymo. Tuo labiausiai turi susirupinti Lietuvos S-ga Brazilijoje, kuri neša visą atsakomybę už mokyklas. Bet, iki šiolei iš jos nesigirdėjo jokio balso, jokio rimtesnio susirupinimo. O gal Lietuviu S-ga Brazilijoje turi labai daug atsargos kapitalo? Tad nereiktu dejuoti. Vis dėl to ar šiaip ar taip, dėmesy reikia atkreipti, ir net rimtas.

P. Lietuvis.

NETIKSLUMAI SACHMATU TURNYRE

Kaip žinia, Lietuviu Sporto Sąjunga „Lituanica“ buvo surengusi sachmatu rungtynes išrinkti geriausia sachmatu lošėją Lietuvos kolonijoje. Bet, pasirodo, kad šiuose rungtynėse buvo netikslumai, net ir negražiu dalyku, kaip rašo pats tur-

nyro dalyvis Kazys Braikauška. Sachmatu turnyras buvo ir pereinatis metais kur taip pat ivyko netiksliai, su šmugeliais. Vadinas, handerantininkai negali apseiti be šmugeliu ir suklybtu. Tai labai negražu.

Teko patarti, kad organizuojamas naujas sachmatinuku turnyras Brazilijoje Lietuviu Kolonijos vardu, kuris bus pavestats rimčiausiai lietuviu organizacijai.

ZEMES KONTOROJE GIME, TEN IR TRAUKIA

Dabartinis „Lietuvis“ gimė žemės pardavimo kontoroje, kur dirbo Juozas Ruškys pavadinimu „Lietuvis Brazilijoje“. Tas laikraštis rutuliuosi ir šio savo pirminio vardo išrutuliojė ir „Lietuvi“. Bet, kaip lietuviu patarlė sako, girtos paukštis i giria žiuri. Taip ir su tuo laikraščiu: gimė žemės pardavimo kontoroje, jon vėl atsidurė. Ir dabar tas laikraštis atstovauja vėl žemės pardavinėjimo kontorą.

Negl.

LIEPOS 21 DIENA CENTRAS MINES ISEIVIU DIENA

Visa São Paulo lietuviška kolonija turi žnoti ir atminti, kad Liepos 21 dieną Brazilijos Lietuviu Organizacijų Centras rengia Iseiviu Dieną su plačia programa. Visi lietuviai tą dieną privalo skaitlingai dalyvauti i šikilmingai švesti savąja švente. Iseiviu Diena, tai mūsų visu lietuviu gyvenamųjų užsienyje diena. Tad, neužmirškite patys ir kitiems pasakykite!

RUOSKIMES PAMATYTI „KESTUTI“

B.L.O. Centras jau visai baigia prisirengti puikiai istorinę tragediją, kuri bus pastatyta scenoje rugpjūčio 3 dieną. Visi lietuviai kaip vienas turi pamatyti šią puikiai tragediją ir susipažinti su Lietuvos istorija: Kestutio kovas su Jogaila, Jogailos sąmokslas prieš Kestuti, Kestutio mirtį kalėjime. Vaidins geriausi kolonijoje scenos mėgėjai.

NUOLATINIS KUMUCIU SUSIRINKIMAS.

Bom Retire, prie vienos biserinės, ant kampo gatviu Sil-

va Pinto ir Rua da Graca, kas dien matysi būrelį lietuvišku kumutu, kurios nekantraudamos laukia bišu rezultatu. Apie dvi valandas po pietu jau pradeda šia rinktis, atrodo, iš viso Bom Retiro, ir laukia, kaip gervės, kaklus ištiese, rezultatu pasirodant lentoje. Tai kasdieninis kumuciu susirinkimas, kuris daro labai spėtiną vaizdą. Susirinkusios jos tenai klepa vi sokiom kalbom, visokius sapnus prisimena, o kaip rezultatai lentoje pasirodo, ir nei vienas žvėrelis nepakliama ant ju sapno, skirstosi moterėles lūdnais veidais, rankomis mosikuodamos, nervuotos ir piktos kad negerai išsaiškino sapnų. Taip ir mai tina mūsų moterėles „vargšus“ bankininkus, o pašu namuose skurdas žydi, vyrai pajuode, prakaituoti dirbą sunkiai per dieną, Tai negražu, spėtna ir didelė gėda.

Mates.

LAIKRASCIUI NETURI PINIGU....

Susitiko du tautiečiai. Lietuviai. Pasisveikino ir eina abu šnekučiuodami. Vienas kito klausia kas girdėti. Kitas sako: štai laikraščiai parduodami, nusipirk laikraštį, ir žinosi, kas girdėti, ir ranka pėrodo i laikraščiu kioska. O kad nėra pinigų, — atsako pirmasis, — tris simtukai. Taip šnekučiuodami eina tolyn ligi pirmuinės kertes, kur „matabišus“ parduoda. Užsuka abu. Pappaso po „matabišų“. Išgeria vieną, po to antrą, trečia ir t.t. Jau truputį ikausė užklausia krautuvininko sumokėti. „Du milreisai ir du simtai reisų“, atsako krautuvininkas. Sunoka. Matabišų pinigų yra. Tik laikraščiu triju simtuku nėra.

Taip tokie žmonės ir gyvena, nieko nežinodami, kas deda si pasaulyje, kas nauju mūsų tėvyneje. Jie prota nuodija milreisais, o laikraščiu galisi šimtuku. Gailla tokiu žmoni, lygiai taip, kaip gailla ir tu kumuciu, kuriu namuose vargas žydi, o jos bankininkus šelpta.

Mates.

GUDAVICIUS JAU DIRBA PAS RYTIECIUS.

Klevas Gudavičius buvo suorganizaves lietuvišką chora Vi-

la Anastazijoje bet pastarųjų laiku teko sužinoti iš paties Gudavičiaus, kad su choru perį pas rytiecius ir mokins dalm „Ryto“ chora.

Anksčiau Ryo chora, mol. J. Stankūnas. Kodėl ivyko šio pasikeitimai, neteko sužinoti. Gudavičius buvo mokyklų dainu mokytojas bet vėliau jis buvo atleistas ir liko be darbo. Dėl to savo liuosu laiku buvo pradėjęs dirbti su Via Anastazijos jaunimu ir kaip girdėta turėjo suorganizaves ne maia chora.

JUOZAS BENDZIUS pralemas užėmė i redakcija registracijos reikalui, nes sveimšaliu knygutė jau gatava.

LAISKAI REDAKCIJŲ.

Josė Osiaškis (sujunimėlis), Vincas Petrauskas, Juzė V. kauskienė, Antanas Saloras, Josė Zibudas, João Jakubėnas Petras Vitėnskas, Elena Krė kauskaitė.

— Lietuvus laikraščiai raia, kad Smetona turi Brazilijoje li vos fazendą. Jei tai būtu tiesa, tai buves prezidentas gali atva žiuoti Brazilijon.

PARSIDUODA BATU DIRBUTUVE

Labai geromis sąlygomis parduodama ba u talsymo dirbtuvė. Trau s: RUA ALVQ EGYD. Nr. 676. San'Anna.

Reikalinga darbininku

Reikalingi darbininkai kiti malkoms, mokestis labai geras mokama 35000 už kubu metra. Cia dirba daug lietuviu lietuvis taip pat administratorius — Valdemaras Strašniotas. V toje yra geras pensijonas. Kre tija: Rua Dom Duarte Leopoldo, 458, Cambucy.

Svetimšaliams

knygutės

Parengiami visai reikalingi dokumental skubiai ir pigiai Aido redakcijoje.

Rua da Mooca, 1721

Telefonas: 3-2056.

SKAITYKITE AIDA, naujau te naujausias žinias iš Lietuvos.

Nepraleiskite geros progos!

Ne tik pasiskaitykite pranešimą, bed ir j galva įeidėkite, kad kita šėitadieni, liepos mėn. 20 otena, L.R.K. Bendruomenės Choras rengia S. Caetano, Laz salėje (Rua Rio Branco, 45).

Koncerta - Vakara

Programoj bus choras, duetai ir kopletu. Po koncertinės dalies - šokiai ir žaidimai. Pradžia 8 val. vakaro. Pelnas skiriamas salės statybai.

Dr. M. Fucs

Su didėle praktika didžiausios New Yorko ligonines, Asistentas Profesoriu Silbert ir Peterson New Yorko ligonine ir Prof. Rubens Monn Sinai ligonines.

Specialybe: Operacijos, Moterų ligos, Šlapumo kanalu, inektu ir šlapumo pusles uždegimai, Endoscopia. Venu išiepletimas, Homoroidai ir hidroceles gydoma be operacijos ir skausmo. Trumpos ir ultra violetines bangos.

CONSULTORIJA:

Rua José Paulino No. 485, Pirmia ligonius: nuo 4 iki

7 su puse vakare

Telefonai 5-6885 ir 5-6307

Frigorifico „Tupy“

Josė Beinarovitch,

Rua Esequiel Ramos Nr. 594, - Mooca.

Ivairiusiu debru ir kitu mėsos produktu fabrikas. Oia gaminamos dešros europišku metodu, kurios yra grynai lietuviškos, iš šviežiū ir geriausiu produktū. Patariame lietuviams vartoti tik Frigorifico „Tupy“ dešras, nes jos yra geriausios. Savo krautuvas visuomet reikalaukite šių produktū, kurių kainos pigios ir produktai geri.